

جرم و انواع آن

مقدمه

حقوق جزای عمومی یکی از شاخه‌های مهم علم حقوق است که به مطالعه و تحلیل قوانین و مقررات مربوط به جرایم و مجازات‌ها می‌پردازد. این دانش نقش بسزایی در برقراری نظم و عدالت در جامعه دارد و آشنایی با آن برای هر دانشجوی حقوق ضروری است. در این مقاله، به بررسی مفاهیم و تعاریف اساسی حقوق جزای عمومی پرداخته شده و تلاش می‌شود تا با زبانی ساده و روان، مطالبی آموزشی و کاربردی در مورد ارائه گردد. این مباحث شامل تعریف جرم، انواع جرایم و عناصر جرم می‌باشد.

این شرح مختصری از برنامه آموزشی است که برای دنبال نمودن کامل آن و دریافت شهادت‌نامه می‌توانید بالای این لینک کلیک نموده و شامل کورس آموزشی جرم و انواع آن شوید. [/https://arlo.online/elp](https://arlo.online/elp)

تعریف جرم

جرم به عنوان یکی از مفاهیم بنیادین در حقوق جزا، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. فهم دقیق تعریف و ماهیت جرم، نخستین گام در تحلیل و بررسی هر دوسیه ای جزایی است.

معنای لغوی جرم

کلمه "جرم" در زبان عربی به معنای کسب کار زشت و ناپسند است که از نظر شریعت اسلامی و قوانین اجتماعی، مذموم و ناپسند شمرده می‌شود. واژه "جرم" از ریشه "جرم" به معنای قطع کردن و جدا کردن نیز استفاده می‌شود. از این رو، ارتکاب جرم به نوعی قطع رابطه فرد با قانون و هنجارهای اجتماعی است.

تعریف اصطلاحی جرم در فقه اسلامی

در فقه اسلامی، جرم به معنای محظورات شرعی است که خداوند برای آن حد یا تعزیر تعیین کرده است. بر این اساس، هر عملی که برخلاف دستورات شرع باشد و برای آن مجازات مشخصی در نظر گرفته شده باشد، جرم محسوب می‌شود. در فقه اسلامی، جرایم به دو دسته تقسیم می‌شوند: جرایم حدود و جرایم تعزیر. جرایم حدود شامل آن دسته از جرایمی است که مجازات آنها به صورت قطعی و غیر قابل تغییر در قرآن و سنت آمده است. اما جرایم تعزیر به آن دسته از جرایمی اطلاق می‌شود که مجازات آنها به تشخیص قاضی و با توجه به شرایط و مقتضیات زمان و مکان تعیین می‌گردد.

تعریف اصطلاحی جرم در قانون

مطابق ماده ۲۷ کود جزای افغانستان، «جرم، ارتکاب عمل یا امتناع از عملی است که مطابق احکام این قانون جرم شناخته شده، عناصر آن مشخص و برای آن مجازات یا تدابیر تأمینی تعیین گردیده باشد». این تعریف به خوبی نشان می‌دهد که هر گونه عملی که مخالف قانون باشد و برای آن مجازات پیش‌بینی شده باشد، جرم تلقی می‌شود. بنابراین،

عنصر قانونی بودن جرم از اهمیت بالایی برخوردار است و هیچ عملی بدون تصریح قانونی نمی‌تواند جرم محسوب شود.

عناصر جرم

برای اینکه یک عمل به عنوان جرم شناخته شود، باید دارای سه عنصر اساسی باشد: عنصر قانونی، عنصر مادی و عنصر معنوی. هر یک از این عناصر نقش مهمی در تعریف و تعیین جرم دارند.

عنصر قانونی

عنصر قانونی جرم به این معناست که هر فعل یا ترک فعلی که به عنوان جرم شناخته می‌شود، باید در قانون پیش‌بینی شده باشد. این اصل که به اصل قانونی بودن جرایم و مجازات‌ها معروف است، یکی از اصول بنیادین حقوق جزا محسوب می‌شود. بر اساس این اصل، هیچ‌کس نمی‌تواند به دلیل انجام یا ترک عملی که در زمان ارتکاب آن جرم محسوب نمی‌شده، مجازات شود. این اصل تضمینی برای حقوق و آزادی‌های افراد در برابر قدرت حاکمه است و از اعمال سلیقه‌ای و خودسرانه در تعیین جرایم جلوگیری می‌کند.

عنصر مادی

عنصر مادی جرم شامل هر گونه عمل فیزیکی است که منجر به وقوع جرم می‌شود. این عنصر نشان‌دهنده جنبه خارجی و ملموس جرم است و شامل تمام اعمال یا ترک اعمالی است که قانون آنها را جرم دانسته است. به عبارت دیگر، عنصر مادی جرم به رفتار مجرمانه‌ای اشاره دارد که موجب تحقق جرم می‌شود. این رفتار ممکن است به صورت فعل مانند سرقت یا ترک فعل مانند ترک نفقه باشد. برای مثال، در جرم قتل، عمل کشتن فرد دیگری عنصر مادی جرم محسوب می‌شود.

عنصر معنوی

عنصر معنوی جرم به نیت و قصد مرتکب جرم اشاره دارد. در فقه اسلامی، این عنصر به معنای نیت انجام فعل حرام است. در قوانین جزایی نیز، عنصر معنوی به نیت و اراده مجرمانه فرد اشاره دارد که باید همراه با عنصر مادی باشد تا جرم تحقق یابد. عنصر معنوی شامل دو جزء عمده است: سوءنیت عام و سوءنیت خاص. سوءنیت عام به معنای قصد ارتکاب عمل مجرمانه است، در حالی که سوءنیت خاص به قصد انجام عمل به منظور دستیابی به نتیجه خاصی اشاره دارد. برای مثال، در جرم سرقت، سوءنیت عام به معنای قصد ربودن مال غیر و سوءنیت خاص به معنای قصد تملک آن مال برای خود است.

انواع جرایم

جرایم از دیدگاه فقه اسلامی و قانون به چند دسته تقسیم می‌شوند. این دسته‌بندی‌ها بر اساس نوع و شدت جرم و همچنین نحوه مجازات آنها تعیین می‌گردد.

انواع جرایم از دیدگاه فقه اسلامی

در فقه اسلامی، جرایم به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند: جرایم حدود، جرایم قصاص و دیات، و جرایم تعزیر.

1. **جرایم حدود:** این دسته شامل آن دسته از جرایمی می‌شود که مجازات آنها به صورت قطعی و غیر قابل تغییر در قرآن و سنت آمده است. از جمله این جرایم می‌توان به زنا، سرقت، شرب خمر و کذب اشاره کرد. مجازات این جرایم نیز به صورت مشخص و معین در متون اسلامی آمده است و قاضی نمی‌تواند در آن تغییری ایجاد کند.
2. **جرایم قصاص و دیات:** این دسته شامل جرایمی می‌شود که مجازات آنها قصاص یا دیه است. قصاص به معنای مجازات مشابه جرم ارتكابی است، به این معنا که اگر فردی جرمی مرتکب شود که مستحق قصاص باشد، مجازات وی به همان نحو انجام می‌شود. دیه نیز جبران مالی است که به عنوان مجازات جرایمی که منجر به خسارت جانی یا مالی می‌شود، تعیین می‌گردد.
3. **جرایم تعزیر:** این دسته شامل جرایمی می‌شود که مجازات آنها به تشخیص قاضی و با توجه به شرایط و مقتضیات زمان و مکان تعیین می‌گردد. جرایم تعزیر شامل آن دسته از جرایمی است که در متون اسلامی مجازات مشخصی برای آنها تعیین نشده و قاضی با توجه به شرایط خاص هر دوسیه، مجازات مناسبی را تعیین می‌کند.

انواع جرایم از دیدگاه قانون

در قانون جزای افغانستان، جرایم به سه دسته کلی تقسیم می‌شوند: جرم قباحت، جرم جنحه و جرم جنایت.

1. **جرم قباحت:** این دسته شامل آن دسته از جرایمی است که مجازات آنها نسبتاً سبک‌تر است و شامل جرایم کوچک و کم‌اهمیت می‌شود. برای مثال، تخلفات رانندگی یا نقض مقررات شهری از جمله این جرایم محسوب می‌شوند.
2. **جرم جنحه:** این دسته شامل جرایمی می‌شود که مجازات آنها نسبتاً میانه است و شامل جرایمی است که اهمیت بیشتری نسبت به جرایم قباحت دارند. برای مثال، جرایمی مانند دزدی‌های کوچک یا ضرب و جرح‌های ساده از جمله این جرایم محسوب می‌شوند.
3. **جرم جنایت:** این دسته شامل آن دسته از جرایمی می‌شود که مجازات آنها سنگین‌تر است و شامل جرایمی است که شدیدترین نقض قوانین و مقررات محسوب می‌شوند. برای مثال، جرایمی مانند قتل، تجاوز و سرقت‌های مسلحانه از جمله این جرایم محسوب می‌شوند.

نتیجه‌گیری

در پایان، می‌توان گفت که حقوق جزای عمومی به عنوان یکی از شاخه‌های مهم علم حقوق، نقش اساسی در برقراری نظم و عدالت در جامعه دارد. آشنایی با مفاهیم و تعاریف اساسی این شاخه از حقوق، برای هر دانشجوی حقوق ضروری است و می‌تواند به آنها در تحلیل و بررسی دوسیه‌های جزایی کمک کند. در این مقاله، تلاش شد تا با زبانی ساده و روان، مفاهیم و تعاریف اساسی حقوق جزای عمومی بررسی و ارائه شود. این مطالب شامل تعریف جرم، انواع جرایم و عناصر جرم بود. این شرح مختصری از برنامه آموزشی است که برای دنبال نمودن کامل آن و دریافت شهادت‌نامه می‌توانید بالای این لینک کلیک نموده و شامل کورس آموزشی حقوق جزای عمومی شوید.

<https://arlo.online/elp>